

prima instanță: S. Stratan
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

dosarul nr. 2rc-1011/16

DECIZIE

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Valentina Clevadî
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea Comercială „Avante” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, prin care a fost restituit apelul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

c o n s t a t ă

La 25 august 2015, Societatea Comercială „Avante” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea sumei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 iulie 2016, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SC „Avante” SRL suma de 938 192,03 lei cu titlu de datorie, suma de 6 032 310,22 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere, suma de 10 000 dolari cu titlu de penalitate contractuală, suma de 50 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat și suma de 4 000 lei asistență juridică (f.d. 241, 246-251, vol. II).

La 01 august 2016, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat apel nemotivat și fără achitarea taxei de stat, împotriva hotărîrii primei instanțe (f.d. 253, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, fiindu-i acordat termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 37 500 lei și prezentarea apelului motivat, pînă la 17 noiembrie 2015 (f.d. 3-4, vol. III).

La 21 noiembrie 2016, ÎS „Calea ferată din Moldova” a depus apelul motivat. Totodată a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, pentru depunerea apelului din motiv că situația financiară este una dificilă (f.d.11-14, vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, a fost restituit apelul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de judecată emise prin încheierea din 11 octombrie 2016 (f.d. 60-62, vol. III).

La 24 noiembrie 2016 și la 13 decembrie 2016, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus recurs împotriva încheierii din 22 noiembrie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii contestate și remiterea pricinii spre rejudecare în instanță de apel.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Prin prisma normei de drept enunțate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat la 24 noiembrie 2016, este depus în termen.

Recurentul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, iar în concluzie a emis o decizie ilegală.

Susține că apelul declarat la 01 august 2016 este un apel motivat, or, prevederile normelor de drept procedural nu conține o altă reglementare privind cuprinsul unui apel.

Mai menționează că instanța de apel eronat a restituit cererea de apel fără a se expune asupra demersului privind scutirea de la plata taxei de stat, care a fost înaintat în cererea de apel motivată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii contestate și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel pentru examinarea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat înaintate de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din materialele dosarului prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către ÎS „Calea Ferată din

Moldova”, fiindu-i acordat termen pînă la 17 noiembrie 2016, să prezinte apelul motivat și taxa de stat în sumă de 37 500 lei (f.d.3-4, vol. III).

Încheierea dată împreună cu citația pentru 08 noiembrie 2016 a fost expediată către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, la 18 octombrie 2016 și recepționată la 26 octombrie 2016 (f.d.6, vol. III).

Ședința preconizată pentru 08 noiembrie 2016 a fost amînată pînă pe 22 noiembrie 2016 ora 10-00, pentru a acorda apelantului - ÎS „Calea Ferată din Moldova” posibilitatea de a îndeplini indicațiile instanței de judecată emise prin încheierea din 11 octombrie 2016 (f.d. 8-9, vol. III).

La 21 noiembrie 2016, a depus apelul motivat, solicitînd totodată scutirea de la plata taxei de stat, invocînd ca motiv situația financiară dificilă (f.d. 11-14, vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, a fost restituit apelul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de judecată emise prin încheierea din 11 octombrie 2016 (f.d. 60-62, vol. III).

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

După cum rezultă din materialele pricinii, la 21 noiembrie 2016, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de apel motivată. Totodată solicitînd scutirea de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) CPC (f.d. 11-14, vol. III).

În conformitatea cu art. 380 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța de apel soluționează cererea și demersul participantului la proces ce țin de examinarea apelului după ce ascultă opiniile celorlalți participanți.

Cererea și demersurile înaintate se soluționează în conformitate cu prevederile art.48 și 203 CPC.

Instanța de recurs reține că odată ce a fost înaintată de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” cerere privind scutirea de plata taxei de stat pentru depunerea apelului, instanța de apel urma să se expună asupra cererii depuse de către ultimul, fapt ce a fost ignorat.

Or, potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Totodată este de menționat că instanța de apel, nu a luat în considerație faptul că apelantul - ÎS „Calea Ferată din Moldova” pînă la prima ședință de judecată stabilită, a lichidat parțial neajunsurile indicate prin încheierea din 11 octombrie 2016 și anume a prezentat apelul motivat, solicitînd scutirea de la plata taxei de stat.

Totodată este de menționat că Curtea de Apel dispunînd amînarea ședinței de judecată de pe 08 noiembrie 2016 pînă pe 22 noiembrie 2016, indirect a prelungit termenul acordat prin încheierea instanței de judecată emisă la 11 octombrie 2016 prin care nu i s-a dat curs cererii de apel.

În opinia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, neexaminarea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, constituie temei de casare a încheierii instanței de apel cu restituirea pricinii la rejudecare în aceeași instanță pentru a se expune asupra demersului înaintat de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

În consecință, instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (*CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (*CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979*).

Or, prin prisma art. 2 CPC și art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale restituirea cererii de apel în circumstanțele enunțate duce la îngrădirea accesului liber la justiție, fapt ce în consecință este o încălcare a art. 6 paragraful 1 din Convenție. În favoarea concluziei enunțate, instanța de recurs invocă hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul Clionov împotriva Moldovei.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel nu s-a expus asupra cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, cu restituirea pricinii în instanța de apel din faza primirii cererii de apel pe rol și examinarea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat înaintate de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, prin care a fost restituit apelul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de judecată emise prin încheierea din 11 octombrie 2016, cu restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat înaintate de către ultimul.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală